

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming	Datum	7 maart 2024
Zaaknummer	Z-PU-2023-001985	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D-PU-2023-00019126	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	12 oktober 2023	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	1: Voorschriften bij de ontheffing 2: Voorgescreven maatregelen 3: Locatie plangebied 4: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen		

Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V. heeft namens Cazas Wonen een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Eikenlaan, Populierenlaan en Elzenlaan te Zegveld (hierna: plangebied) en heeft zaaknummer Z-PU-2023-001985.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen of eieren van de huismus en gierzwaluw.
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.5, eerste lid, tweede lid en vierde lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

We verlenen de ontheffing voor de periode van 1 augustus 2024 tot en met 31 december 2025.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1 van deze beschikking) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2 van deze beschikking) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het renoveren en verduurzamen van 35 woningen in het plangebied. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3 van deze beschikking. Het betreft woningen aan de Populierenlaan 2 tot en met 24 (complex 1233), de Eikenlaan 1 tot en met 13 (complex 1234) en Elzenlaan 2 tot en met 32 (complex 1235) te Zegveld.

De werkzaamheden die onder andere uitgevoerd gaan worden aan de woningen zijn:

- nieuw dakpakket met buitenisolatie en nieuwe dakpannen;
- vervangen dakvensters;
- plaatsen zonnepanelen;
- vervangen van "Werzalit" panelen en kozijnen C1233 aan 12 woningen van de Populierenlaan;
- bijplaatsen spouwankers;
- metsel- en voegwerk aanpak;
- isoleren van spouw;
- saneren asbesthoudende elementen.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.1, tweede lid en 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*) gierzwaluw (*Apus apus*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus Nathusii*) voor de periode van 1 augustus 2024 tot en met 31 december 2025.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 4 december 2023, 10 januari 2024 en 19 februari 2024 heeft u de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader

De huismus en gierzwaluw zijn beschermd op grond van artikel 3.1 en de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zijn beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b) er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en gierzwaluw en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover aan dat er geen redelijke alternatieven zijn die minder effect hebben op de aanwezige soorten. Het project voorziet in de renovatie van de bestaande woningvoorraad en kan daarom niet op een andere locatie worden uitgevoerd. De woningen moeten worden onderhouden en verduurzaamd. Er bestaat geen redelijke alternatieve werkwijze om het doel van de ingreep te bereiken. Sloop en nieuwbouw van woningen heeft gelijke of meer negatieve effecten op beschermde soorten dan renovatie. Er wordt gewerkt buiten de kwetsbare periode van de soort en er worden voldoende compenserende maatregelen getroffen. Er zijn daarom geen redelijke alternatieven voor de werkwijze en planning die minder effect hebben op de aanwezige soorten.

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er een minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt en de doelstellingen van de ruimtelijke ingreep worden bereikt. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Aangedragen belang

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor huismus en de gierzwaluw heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid".

Voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

In de aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd.

Onderbouwing en beoordeling van belang

U heeft aangegeven dat de renovatiewerkzaamheden nodig zijn, omdat de woningen moeten worden verduurzaamd. We hebben uw onderbouwing van dit belang beoordeeld. Uit uw onderbouwing en de stukken blijkt dat er inderdaad sprake is van verduurzaming van de woningen en waarom dit nodig is. In het Klimaatverdrag van Parijs hebben 195 landen afgesproken in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur beperkt te hebben tot ruim onder 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord van 2013 en in het Klimaatakkoord van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen.

Het doel van het nationale Klimaatakkoord is in Nederland 49% minder broeikasgassen uit te stoten in 2030 in vergelijking met 1990. Om dit doel te bereiken, hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden in het nationale Klimaatakkoord maatregelen en afspraken vastgelegd. Onder andere over de verduurzaming van 1,5 miljoen bestaande woningen voor 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Om deze doelstelling te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van de bestaande woningen nodig.

Bij woningen die in eigendom zijn van woningcorporaties (dit zijn zo'n 100.000 woningen) is de verhuurder verantwoordelijk voor het aanpassen van een woning. De geplande woningrenovaties waarin energiebesparing en andere energieprestatie-verbeterende maatregelen meegenomen zijn, zorgen voor een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. Dit leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit.

De verduurzaming van bestaande woningen is daarom in het belang van de volksgezondheid.

Door klimaatverandering is niet alleen de volksgezondheid, maar ook de openbare veiligheid in het geding. In de "Nationale Veiligheid Strategie" van 2019 wordt klimaatverandering, in combinatie met de (versnelde) zeespiegelstijging, aangemerkt als een risico voor de samenleving. In Nederland vergroot klimaatverandering bijvoorbeeld het risico op overstromingen (vanuit zee en/of vanuit een rivier). In de "Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid" van het Analistennetwerk Nationale Veiligheid (2022) wordt beschreven dat klimaatverandering verschillende nationale dreigingen versterkt. Door klimaatverandering wordt de kans op weersextremen groter. Dit is bijvoorbeeld extreme neerslag, extreme hitte en extreme droogte. Dit zijn op zich al bedreigingen voor de nationale veiligheid, maar de extremen kunnen ook leiden tot verstoringen in de vitale infrastructuur, zoals de drinkwater-, elektriciteits- en telecomvoorzieningen. Verduurzaming heeft als doel de klimaatverandering te beperken. Daarom is verduurzaming ook in het belang van de openbare veiligheid.

Conclusie belangenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep nodig is vanwege een wettelijk erkend belang. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten en deze onderzoeken aangeleverd bij de aanvraag. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten

- **Huismus**
De huismus is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn twee nestplaatsen in de Populierenlaan, één nest in de Eikenlaan en 25 nestplaatsen in de Elzenlaan vastgesteld. Dit betekent dat er in totaal 28 nestplaatsen zijn vastgesteld, aan de voor- en achterzijden van de woningen.
- **Gierzwaluw**
De huismus is aangetroffen binnen het plangebied. In totaal zijn er vijf nestplaatsen in de Populierenlaan vastgesteld.
- **Gewone dwergvleermuis**
De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn in totaal één kraamverblijfplaats, drie zomerverblijfplaatsen en twee paarterritoria vastgesteld. De locaties van de twee paarverblijfplaatsen zijn niet exact vastgesteld, maar bevinden zich binnen de twee paarterritoria. Specifiek zijn één zomerverblijfplaats en één paarterritorium in de Populierenlaan, één paarterritorium in de Eikenlaan en twee zomerverblijfplaatsen en een kraamverblijfplaats (zes individuen) in de Elzenlaan vastgesteld.

(Vorstvrije) verblijfplaatsen kunnen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt worden. Hierdoor kan een individueel winterverblijf niet uitgesloten worden.

- **Ruige dwergvleermuis**
De ruige dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is in één paarverblijfplaats vastgesteld in de Populierenlaan.

(Vorstvrije) verblijfplaatsen kunnen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt worden. Hierdoor kan een individueel winterverblijf niet uitgesloten worden.

De locaties van de nestplaatsen en verblijfplaatsen zijn opgenomen in bijlage 4 van deze beschikking.

Staat van instandhouding

- **Huismus - landelijk**
De huismus komt in vrijwel heel Nederland voor (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022). De huismussenpopulatie werd in 2017 tussen de 600.000 en 1 miljoen broedparen geschat. Sinds midden jaren tachtig is de landelijke populatie huismussen met ruim 60% afgenomen, met een significante afname in de jaren negentig (Broedvogels in Nederland in 2017. Boele et al, 2019). Het Netwerk Ecologische Monitoring geeft in recente metingen een stabiele

huismussenpopulatie sinds het jaar 2000 weer (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al, 2022). Gegevens van het Punt Transect Tellingen Project tonen echter een lichte afname (Huismus en Ringmus in Nederland meer dan 40 jaar gevolgd. Van Manen, 2020).

De kwaliteit van het leefgebied van de huismus is de afgelopen jaren afgenomen door onder andere renovatie en isolatie van gebouwen, een kleiner voedselaanbod, minder beschutting (Kennisdokument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022) en roofdieren (Kennisdokument huismus. BIJ12, versie 1.0 - 2017).

Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de huismus als zeer ongunstig (Staat van instandhouding van soorten van de Vogelrichtlijn zonder instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden. Foppen R. & Vogel R., 2022). Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding als ongunstig – ontoereikend.

Huismus - regionaal en lokaal

U geeft aan: "De staat van instandhouding van de huismus in de gemeente Woerden is niet exact bekend, want er zijn onvoldoende gegevens bekend om dit op lokaal niveau aan te tonen. In de afgelopen jaren zijn enkele onderzoeken uitgevoerd naar de verspreiding van de soort binnen de gemeente Woerden en de dorpsgrenzen van Zegveld, waaronder een onderzoek in het kader van een soortenmanagementplan welke nog uitgewerkt moeten worden. Hieruit blijkt dat zowel in Zegveld als de gehele gemeente meerdere bolwerken aanwezig zijn. Gezien de grootschalige aanwezigheid van geschikte bebouwing in meerdere omliggende wijken en de aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen (NDFF, SMP-data Viridis), wordt ervan uit gegaan de huismus een stabiele populatie heeft binnen de gemeente Woerden en het dorp Zegveld."

- Gierzwaluw - landelijk

In de broedperiode is de gierzwaluw een algemeen voorkomende soort in Nederland, waarbij ze voornamelijk in stedelijk gebied aanwezig kunnen zijn (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). De aantallen en aantalsontwikkelingen van gierzwaluwen zijn momenteel onduidelijk. Er wordt geschat dat het aantal broedparen tussen de 45.000 en 70.000 ligt (Gierzwaluw. Stats.sovon.nl. Sovon, 2022). Vanaf 2007 is de broedpopulatie van de gierzwaluw significant afgenomen (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al, 2022). De gierzwaluw gebruikt vaak jaren achtereen dezelfde nestplaats (Kennisdokument gierzwaluw. BIJ12, versie 1.0 - 2017), maar is een mobiele soort die zich door heel Nederland verspreidt. Het verspreidingsgebied is hierdoor beoordeeld als gunstig (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018).

Woningrenovatie, nieuwbouw en het Bouwbesluit-verbod van openingen (zoals stootvoegen) in woningen hebben invloed op het aantal nestgelegenheden voor gierzwaluwen. Hierdoor is de kwaliteit van het leefgebied afgenomen (Kennisdokument gierzwaluw. BIJ12, versie 1.0 - 2017).

Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelde de landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw in 2013 nog als gunstig (Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrictlijn. Vogel et al, 2013). Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding vijf jaar later als ongunstig – ontoereikend.

Gierzwaluw – regionaal en lokaal

U geeft aan: “De staat van instandhouding van de gierzwaluw in de gemeente Woerden is niet exact bekend, want er zijn onvoldoende gegevens beschikbaar om dit op lokaal niveau te kunnen bepalen. In de afgelopen jaren zijn enkele onderzoeken uitgevoerd naar de verspreiding van de soort binnen de gemeente Woerden en de dorpsgrenzen van Zegveld, waaronder een onderzoek in het kader van een soortenmanagementplan welke nog uitgewerkt moeten worden. Hieruit blijkt dat zowel in Zegveld als de gehele gemeente meerdere bolwerken aanwezig zijn, vooral in Zegveld is een behoorlijk populatie gierzwaluwen aanwezig. Gezien de grootschalige aanwezigheid van bebouwing in meerdere omliggende wijken en de aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen (NDFF, SMP-data Viridis), wordt ervan uit gegaan de gierzwaluw een stabiele populatie heeft binnen de gemeente Woerden.”

- Gewone dwergvleermuis - landelijk

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuis in Nederland (Kennisdocument gewone dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De populatieomvang van de gewone dwergvleermuis wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Vleermuizen. Limpens en Thissen, 2014. In Wot-rapport 124, 2014). Over de periode 2015-2020 lijkt er een matige toename te zijn in het aantal waarnemingen van gewone dwergvleermuis. De populatietrend wordt geschat op een toename van ongeveer 3% (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Bijna de gehele oppervlakte van Nederland kan gezien worden als verspreidingsgebied voor de gewone dwergvleermuis (Gewone dwergvleermuis. Verspreidingsatlas.nl, 2022).

De gewone dwergvleermuis is voor zijn leefgebied afhankelijk van gebouwen met invliegopeningen (open spouwmuren) en van voldoende voedselaanbod. In de periode 2008-2018 is het aantal van deze gebouwen min of meer gelijk gebleven (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). Isolatiwerkzaamheden zorgen voor een verbetering van de energieprestaties van gebouwen, maar ook voor een aantasting van de verblijfplaatsen en daarmee het leefgebied van de gewone dwergvleermuis.

De landelijke staat van instandhouding wordt door Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) momenteel beoordeeld als ongunstig - ontoereikend, maar gunstig als genoeg mitigerende maatregelen genomen worden. De Zoogdierverseniging beoordeelt de staat van instandhouding als onbekend, met de laatste update van 2018 (Gewone dwergvleermuis. Zoogdierverseniging.nl, 2018).

Gewone dwergvleermuis – regionaal en lokaal

U geeft aan: “De staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in de gemeente Woerden is niet exact bekend. Er zijn onvoldoende gegevens bekend om de exacte staat van instandhouding op lokaal niveau aan te geven. In de afgelopen jaren zijn er enkele onderzoeken gedaan naar de verspreiding van de soort binnen de gemeentegrenzen, waaronder een onderzoek in het kader van een soortenmanagementplan welke nog uitgewerkt moeten worden. Gezien de grootschalige aanwezigheid van bebouwing in meerdere omliggende wijken en de aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen (NDFF, SMP-data Viridis), wordt ervan uit gegaan dat de gewone dwergvleermuis hier een stabiele populatie heeft.”

- Ruige dwergvleermuis - landelijk

De ruige dwergvleermuis trekt van het ene leefgebied naar het andere. Deze vleermuissoort verblijft voornamelijk tijdens de paarperiode en winterperiode in Nederland (Migration periods of the Natusius' pipistrelle *Pipistrellus nathusii* in the Netherlands. Jonge Poerink en Dekker, 2019). De populatieomvang van de ruige dwergvleermuis is door gebrek aan data moeilijk te schatten. De meest recente schatting is gebaseerd op de jaren 2012-2017 en telt 4.000 tot 400.000 individuen (Soortenverslag 131. Cdr.eionet.europa.eu, 2022) Tussen 2015 tot 2020 is de populatietrend onzeker, maar niet negatief (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Het verspreidingsgebied van de ruige dwergvleermuis is vrijwel heel Nederland, met een hogere concentratie in Noordwest-Nederland (Kennisdocument ruige dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017).

Ruige dwergvleermuizen overwinteren in boomholten, achter boomschors, in stapels brandhout, houtloodsen, spouwmuren en achter stootvoegen van gebouwen (Kennisdocument ruige dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De Zoogdiervereniging beoordeelt het leefgebied van de ruige dwergvleermuis als gunstig, maar geeft wel aan dat ruige dwergvleermuis kwetsbaar is voor de gevolgen van de energietransitie (Advies agendabepaling monitoring en onderzoek aan vleermuizen in het kader van de energietransitie. Schillemans et al, 2021).

De Zoogdiervereniging beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis als matig ongunstig in de laatste update van 2018 (Ruige dwergvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2022).

Ruige dwergvleermuis - regionaal en lokaal

U geeft aan: "De staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis in de gemeente Woerden is niet exact bekend. Er zijn onvoldoende gegevens bekend om de exacte staat van instandhouding op lokaal niveau aan te geven. In de afgelopen jaren zijn er enkele onderzoeken gedaan naar de verspreiding van de soort, uit recente onderzoeksgegevens in het kader van het SMP voor de gemeente blijkt dat de soort verspreid over de verschillende woonkernen binnen de gemeente voorkomt, zo ook in Zegveld. Gezien de grootschalige aanwezigheid van bebouwing in meerdere omliggende wijken en de aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen, wordt ervan uit gegaan dat de gewone dwergvleermuis hier een stabiele populatie heeft."

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

De werkzaamheden zullen 28 nestplaatsen van de huismus en vijf nestplaatsen van de gierzwaluw vernielen. Deze nestplaatsen worden vernield en zijn na de werkzaamheden niet meer beschikbaar.

Verder zullen de werkzaamheden drie zomerverblijfplaatsen, twee paarverblijfplaatsen en één kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis vernielen of tijdelijk ontoegankelijk maken. De kraamverblijfplaats zal na de werkzaamheden weer beschikbaar zijn voor de gewone dwergvleermuis.

Door de werkzaamheden worden de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soorten.

Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

We hebben (een deel van) de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen goedgekeurd. Deze staan in bijlage 2 van deze beschikking. In bijlage 1 vindt u de extra mitigerende en/of compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten.

Huismus en gierzwaluw

De huismus is met een groot aantal nestlocaties binnen het plangebied aangetroffen. Bij de aantasting van 10 nesten of meer nesten (bolwerk) heeft dit van significant effect is voor de lokale staat van instandhouding voor de soort. Bij de mitigatie en compensatie dient hiermee rekening gehouden te worden.

De huismus maakt jaarrond gebruik van zijn nest, ook buiten het broedseizoen en vooral tijdens koude winters in de avond kunnen verblijfplaatsen bewoond zijn. Voorafgaand de werkzaamheden dient het plangebied dan ook ongeschikt gemaakt te worden voor huismus. Hierover hebben we een aanvullende voorschrift opgenomen.

U plaatst ruim voldoende permanente alternatieve nestplaatsen voor de gierzwaluw. Wij hebben extra voorschriften opgenomen ten aanzien van de permanente nestlocaties, om te borgen dat alle voorschriften uit het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2023) worden aangehouden.

We hebben voorschriften opgenomen over het monitoren van de permanente compensatie voor de huismus. Binnen het plangebied zijn namelijk 28 nestplaatsen vastgesteld, waarvan 25 op zeer korte afstand van elkaar. Deze nesten vormen een bolwerk, waardoor monitoring op de effectiviteit van de permanente compensatie van belang is voor het bewaken van de staat van instandhouding van de huismus. Als voor het einde van de monitoringsperiode blijkt dat door de maatregelen de gewenste effecten behaald zijn, kan de provincie Utrecht besluiten dat eerder gestopt mag worden met de monitoring.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

De kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis zal alleen buiten de kraamperiode en binnen de actieve periode zeer tijdelijk (maximaal enkele uren) mogelijk worden verstoord en tijdens de verstoring ontoegankelijk zijn voor de gewone dwergvleermuis. Wel stelt u voor om tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen te plaatsen voor de tijdelijk aan te tasten kraamverblijfplaats. Dit is nodig omdat de kraamverblijfplaats ook buiten de kraamperiode in gebruik kan zijn door enkele individuen. Omdat de verblijfplaats mogelijk maar door enkele individuen in gebruik wordt genomen gaan wij akkoord met het aanbieden van tijdelijke kasten in model A van het Kennisdocument, de voorkeur is wel dat hierbij gebruik wordt gemaakt van houtbeton kasten. Wij hebben een extra voorschrift opgenomen ten aanzien van de tijdelijke alternatieve kraamverblijfplaatsen, om te borgen dat alle voorschriften uit het kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) worden aangehouden.

Omdat de oorspronkelijke kraamverblijfplaats na de werkzaamheden weer beschikbaar is voor de gewone dwergvleermuis, is geen permanente compensatie nodig.

De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis blijven lang genoeg aanwezig om de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen of het gereedkomen van de oorspronkelijke verblijfplaats te overbruggen.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor dat de ingreep niet tot verslechtering leidt van de staat van instandhouding van de huismus en de gierzwaluw en er geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1 van deze beschikking) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2 van deze beschikking) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V. en een afschrift van de beschikking aan:

- Cazas Wonen;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
- Gemeente Woerden.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking. De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen. U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het formulier "Bezwaar maken tegen een beslissing van de provincie". U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl.
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift.

Print het ingevulde formulier of het zelfgeschreven bezwaarschrift, onderteken het met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast het bezwaar. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan. U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben. Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:

Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

Aan de behandeling van een voorlopige voorziening zijn kosten verbonden. Meer informatie hierover vindt u op www.rechtspraak.nl.

3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
  - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
  - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
  - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
  - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidend ecooloog;
  - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog begeleid zijn/worden;
  - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. We sluiten voor de deskundigheidseisen aan bij de eisen die de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) hieraan stelt. De ecologisch deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).
10. De voorgeschreven mitigerende en/of compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.

Huismus en gierzwaluw

11. Er moeten minimaal 56 tijdelijke alternatieve nestplaatsen voor de huismus worden gerealiseerd voorafgaand de werkzaamheden. De nestplaatsen dienen drie maanden voor de start van het ongeschikt maken beschikbaar te zijn. Deze nestplaatsen moeten voor wat betreft eigenschappen en locatie voldoen aan hetgeen het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023) hierover voorschrijft.
12. Het plangebied moet ongeschikt worden gemaakt voor de huismus. Het ongeschikt maken moet gebeuren buiten het broedseizoen van de huismus en ruim voor de winterperiode. Het broedseizoen is van 1 maart tot en met 31 augustus, of tot en met 30 september bij late legfels. Het ongeschikt maken mag niet gebeuren tijdens periodes van vorst. Het ongeschikt maken mag pas starten wanneer de huismus voldoende tijd heeft gehad om te wennen aan de tijdelijke alternatieve nestlocaties voor de soort. In verband met de aanwezigheid van een bolwerk dient er rekening mee gehouden te worden dat het ongeschikt maken ook gefaseerd uitgevoerd wordt.
13. Als permanente alternatieve compensatie voor de huismus wordt één van de volgende methoden gekozen:
  - a. Het geschikt maken van de daken, waarbij vogelschroot wordt geplaatst niet lager dan op de vierde panlat.
  - b. Het plaatsen van minimaal 56 inbouwstenen. Deze nestplaatsen moeten voor wat betreft eigenschappen en locatie voldoen aan hetgeen het Kennisdocument Huismus van BIJ12 hierover voorschrijft
  - c. Of een combinatie van de maatregelen onder voorschrift 13a en 13b, waarbij altijd minimaal 56 alternatieve nestplaatsen voor de huismus worden gerealiseerd.
14. Er mag niet aan de woning met een verblijfplaats van de gierzwaluw worden gewerkt tijdens de broedperiode van de gierzwaluw. De broedperiode is tussen 15 april en 15 augustus, of 31 augustus in geval van late legfels, conform het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2023).
15. Er moeten minimaal 15 permanente alternatieve nestplaatsen voor de gierzwaluw worden gerealiseerd tijdens de werkzaamheden. De nestplaatsen dienen voor terugkomst van de gierzwaluw, voor 15 april, beschikbaar te zijn. Deze nestplaatsen moeten voor wat betreft eigenschappen en locatie voldoen aan hetgeen het Kennisdocument Gierzwaluw van BIJ12 hierover voorschrijft.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

16. Voor de aan te tasten zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis moeten minimaal 28 tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen en 24 permanente alternatieve verblijfplaatsen worden gerealiseerd. Deze alternatieve verblijfplaatsen moeten voor wat betreft eigenschappen, de minimale afmeting van model A en locatie voldoen aan hetgeen het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BIJ12, 2023 hierover voorschrijft. Voor de kraamverblijfplaatsen is de maximale afstand 50 meter en voor de zomer- en paarverblijfplaatsen 100 á 200 meter.
17. Na het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen moet het plangebied natuurvrij worden verklaard door een ecologisch deskundige. Het natuurvrij verklaren mag pas gedaan worden na vier aaneengesloten nachten met gunstige weersomstandigheden op ten minste twee dagen. Gunstige weersomstandigheden zijn: een temperatuur van minimaal 10 graden C° bij zonsondergang en zonsopkomst, droog en geen harde wind. Als het gebouw niet natuurvrij wordt verklaard, moet worden gecontroleerd of en geborgd dat de verblijfplaatsen ongeschikt zijn gemaakt. Pas wanneer geen verblijfplaatsen meer worden aangetroffen kan het plangebied voor de werkzaamheden worden vrijgegeven.

Na afloop van de werkzaamheden

18. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.
19. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen mogen pas verwijderd worden wanneer de permanente alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd zijn en wanneer de geldende gewenningsperiode na de realisatie van de permanente alternatieve verblijfplaatsen verstreken is. Wanneer de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen niet in gebruik zijn genomen, mogen deze verwijderd worden onder ecologische begeleiding. Indien blijkt dat de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen in gebruik zijn genomen door de in de ontheffing benoemde soorten, mogen deze alleen verwijderd worden onder ecologische begeleiding en nadat deze ongeschikt zijn gemaakt in de voor de soort actieve (en minst kwetsbare) periode.

Monitoring

20. Om te bepalen of de soortgerichte beschermingsmaatregelen voldoende effectief zijn, moeten deze worden gemonitord. Er moet monitoring plaatsvinden op de functionaliteit van de permanente alternatieve nestplaatsen voor de huismus.
21. Het monitoringsonderzoek moet minimaal worden gericht op de volgende onderzoeksvragen:
  - a. of de huismus gebruik maakt van de aangeboden permanente alternatieve verblijfplaatsen;
  - b. met welke aantallen van de soort hiervan gebruik wordt gemaakt;
  - c. welke verblijfsfunctie de permanente alternatieve verblijfplaatsen vervullen.
22. Het monitoringsonderzoek naar de huismus moet worden uitgevoerd volgens het op dat moment vastgestelde Kennisdocument of Soorteninventarisatieprotocol.
23. Het monitoringsonderzoek start tijdens het eerstvolgende broedseizoen van de huismus nadat de permanente alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd zijn. Vervolgens moet het monitoringsonderzoek elke twee jaar worden uitgevoerd tot en met zes jaar na het realiseren van de permanente alternatieve verblijfplaatsen. Volgens de aangeleverde planning van het project betekent dit dat de monitoring plaatsvindt in 2025, 2027, 2029 en 2031.
24. De monitoringsresultaten worden, voor zover dit waarnemingen van beschermde soorten betreft, geregistreerd in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Dit gebeurt voordat de monitoringsrapportage aan de RUD Utrecht wordt verstuurd.
25. De monitoringsrapportage moet minimaal de volgende onderdelen bevatten:
  - a. Onderzoeksgegevens (data, tijdstippen, weersomstandigheden en onderzoeksmethode);
  - b. Beschrijving van de onderzochte maatregelen (datum van realiseren, beschrijving van locatie en directe omgeving, foto's van de maatregelen en locaties van de maatregelen op kaart of luchtfoto, technische beschrijving van de maatregelen, zoals: (constructie)tekeningen, typenummer bij prefab, afmetingen, aantal, materiaal, aantal lagen, etc.);
  - c. Onderzoeksresultaten (vastgestelde soorten, functies en aantallen individuen);
  - d. Conclusie waaruit blijkt in hoeverre de maatregelen functioneren voor dezelfde soort, dezelfde functie en dezelfde aantallen individuen als in de oorspronkelijke situatie (voordat de werkzaamheden werden uitgevoerd).
  - e. Bewijs van registratie van waarnemingen van beschermde soorten in de NDFF.
26. De monitoringsrapportage moet uiterlijk op 31 oktober van elk jaar waarin de monitoring is uitgevoerd worden verstuurd aan de RUD Utrecht via wnl@rudutrecht.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer van de ontheffing en de locatie.

De monitoringsresultaten kunnen gevolgen hebben voor de verplichtingen die zijn verbonden aan de ontheffing:

- Als voor het einde van de monitoringsperiode blijkt dat door de maatregelen de gewenste effecten behaald zijn, kan de provincie Utrecht besluiten dat eerder gestopt mag worden met de monitoring;
- Als blijkt dat de maatregelen niet de gewenste effecten hebben gehad, kan de provincie Utrecht extra maatregelen opleggen

Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen

bron: "Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag Cazas Wonen 1233, 1234 en 1235 te Zegveld" van 2 oktober 2023.

Mitigatie en compensatie jaarrond beschermde nesten

Huismussen

Tijdelijke alternatieven

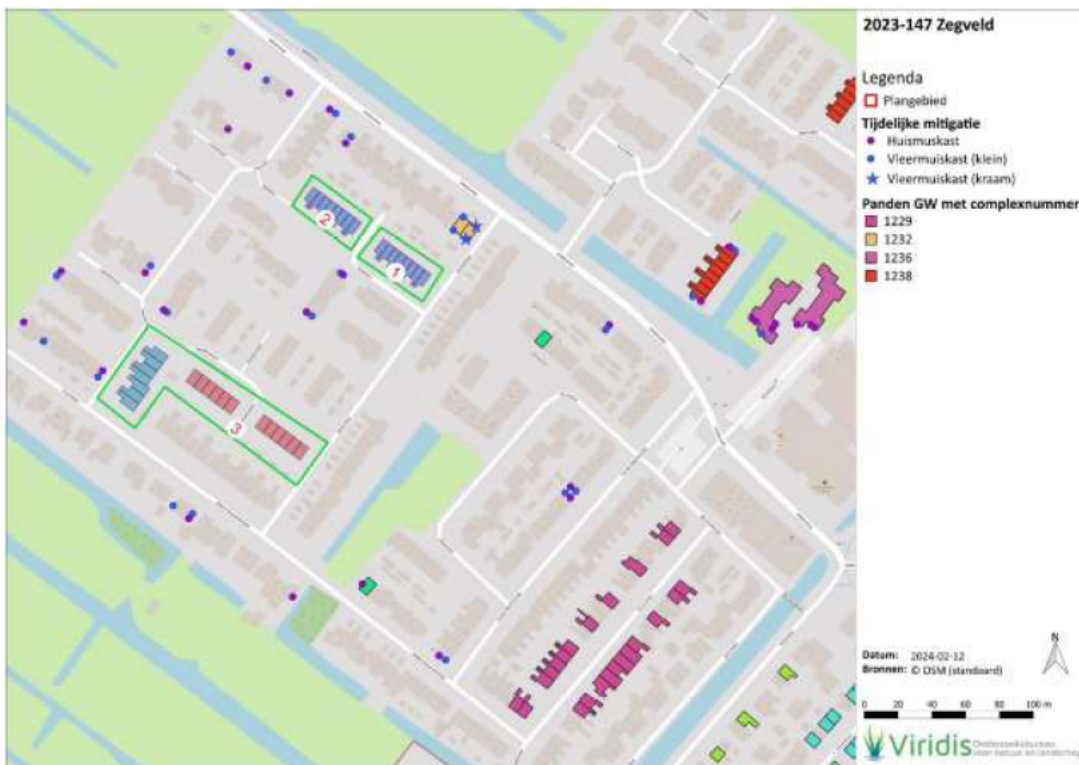
Er moeten minimaal 56 tijdelijke verblijfplaatsen voor huismussen worden aangeboden. (...).

19 februari 2024 – Door de aanvrager ingediende aanvulling op bron "Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag Cazas Wonen 1233, 1234 en 1235 te Zegveld":

"In Figuur 1 worden de locaties voor de tijdelijke compensatie weergegeven. Het gaat hierbij om: 28 dubbele huismuskasten (...) [met een minimale binnenmaat 30x19x15 cm] (dubbel). Hiermee worden 56 nestlocaties gerealiseerd."

Door gebruik te maken van een kast met twee compartimenten, is één kast voldoende voor de mitigatie van één nestlocatie.

De tijdelijk alternatieve verblijfplaatsen worden op tezamen met de tijdelijke vleermuskasten vóór 15 februari 2024 geplaatst (zie figuur 1). Bij het plaatsen van de tijdelijke kasten wordt rekening gehouden met de volgende voorwaarden: binnen 200m van het plangebied, (...), vrije invliegopening en op verschillende de noordelijke of oostelijke windrichting tenzij ze onder de dakgoot geplaatst kunnen worden.

Figuur 1 Overzicht locaties tijdelijke compensatie.

bron: 4 december 2023 – Door de aanvrager ingediende aanvulling op bron “Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag Cazas Wonen 1233, 1234 en 1235 te Zegveld”.

Werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van de aanwezige beschermde soorten, zie onderstaande tabel.

Tabel 1 Kwetsbare periode beschermde soorten

Soort(groep)	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sept	okt	nov	dec
Gewone dwergvleermuis												
Ruige dwergvleermuis												
Huismus												
Gierzwaluw												

Ongeschikt maken

Voorafgaand aan de werkzaamheden zullen de woningen gefaseerd ongeschikt gemaakt worden door het plaatsen van weringsborstels (...) [figuur 6] waarmee de nestlocaties onder de dakpannen tijdelijk afgesloten kunnen worden. Het ongeschikt maken zal gefaseerd gebeuren waardoor er nooit meer dan 1 woningblok ongeschikt is voor de huismus. Omdat de belangrijkste locatie voor de huismus de Elzenlaan lijkt te zijn wordt er voor gezorgd dat deze woonblokken als eerst aangepakt worden (uiteraard buiten kwetsbare periodes van de overige aanwezige soorten). Door werkzaamheden aan de overige blokken eerst uit te voeren en de daken geschikt te maken voor bevestiging van huismus zijn er (tezamen met de tijdelijke mitigatie) voldoende alternatieve nestlocaties beschikbaar.

In [figuur 2] (...) is de fasering van de werkzaamheden van de werkzaamheden inzichtelijk gemaakt.

Figuur 2 Permanente voorzieningen

Hierbij geldt dat werkzaamheden aan blok 1 in oktober 2024 van start gaan, gevolgd door blok 2. Voor de overige drie blokken (fase 3) geldt geen specifieke volgorde zo lang de buitenwerkzaamheden aan deze blokken maar voor terugkeer van de gierzwaluw gereed zijn. Volgens de huidige planning zijn de buitenwerkzaamheden uiterlijk eind februari 2025 gereed.

Gezien recente berichtgeving rondom huismussen die toch langs de borstels glippen om hun nestlocatie te bereiken wordt in tegenstelling tot de tekst bij onderstaande afbeelding de weringsborstel wél onder de dakpannen geduwd, de mussen hebben in dat geval geen ruimte om langs de borstel te bewegen.

Tijdelijke alternatieven

De huismuskasten worden op minimaal 3 meter hoogte opgehangen.

Plaatsen van de combischroot voor huismus

Er wordt combischroot onder de eerste en onder de vierde pannenrij toegepast, waarbij per woning het vogelschroot onder de eerste pannenrij per strekkende meter 5 cm wordt opengeknipt. Het openknippen van het schroot dient onder begeleiding van een ecooloog te gebeuren om te voorkomen dat de openingen zich op ongeschikte locaties bevinden.

Figuur 3 Plaatsing weringsborstels

bron: "Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag Cazas Wonen 1233, 1234 en 1235 te Zegveld" van 2 oktober 2023.

Permanente alternatieven

Huismus

Er kan niet aan de (daken van de) woningen worden gewerkt tijdens de broedperiode van de huismus; globaal van 1 maart t/m 31 augustus.

Er moeten minimaal 56 alternatieve verblijfplaatsen voor huismussen worden aangeboden. Hiervoor wordt maatwerk toegepast in alle woningen zodat deze weer geschikt worden voor vestiging van de huismus. Dit geldt ook voor de woningen waar nu geen huismussen broeden. Het maatwerk wordt gerealiseerd door het plaatsen van aangepast vogelschroot (...).

Het geschikt maken voor de huismus op deze wijze heeft de voorkeur boven het plaatsen van inmetselstenen, aangezien op deze wijze de potenties voor vestiging van de huismus maximaal vergroot worden (ver boven de benodigde 'compensatiefactor 2').

Welke optie wordt gekozen zal, in overleg met de aannemer, in het Ecologisch Werkprotocol worden beschreven. Hoewel het altijd de voorkeur heeft om maatwerk toe te passen, kan voor de alternatieve verblijfplaatsen ook gebruik gemaakt worden van inmetselstenen. Het betreft 56 inbouwstenen (...).

Indien er toch voor inmetselstenen gekozen wordt dan zullen de locaties voor deze stenen, gezien de grote hoeveelheid en het beperkt aantal woningen, in overleg met de aannemer in een later stadium bepaald worden. Deze worden aanvullend aan het bevoegd gezag gestuurd én opgenomen in het EWP.

De permanente alternatieve verblijfplaatsen worden tijdens uitvoer van de werkzaamheden geplaatst. De beoogde locaties voor het maatwerk (aangepast vogelschroot) zijn weergegeven in [figuur 2].

Gierzwaluw

Er kan niet aan de (daken van de) woningen worden gewerkt als er gierzwaluwen in Nederland zijn, globaal tussen 15 april t/m 15 augustus, zie tabel [1].

Er moeten minimaal 25 alternatieve verblijfplaatsen voor gierzwaluwen worden aangeboden. Het betreft hier inmetselstenen uit de serie IB GZ of vergelijkbaar (...). Deze alternatieve verblijfplaatsen worden geplaatst in de volgende woningen (figuur [2]):

- Populierenlaan 2 en 24 (5 kasten per gevel)
- Populierenlaan 12 en 14 (3 kasten per gevel)
- Eikenlaan 1 en 13 (5 kasten per gevel)

De permanente alternatieve verblijfplaatsen worden tijdens uitvoer van de werkzaamheden geplaatst. (...) De beoogde locaties voor de permanente kasten zijn weergegeven in figuur [2].

bron: "Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag Cazas Wonen 1233, 1234 en 1235 te Zegveld" van 2 oktober 2023.

Mitigatie en compensatie vleermuizen

Paar- en zomerverblijven

Tijdelijke alternatieven

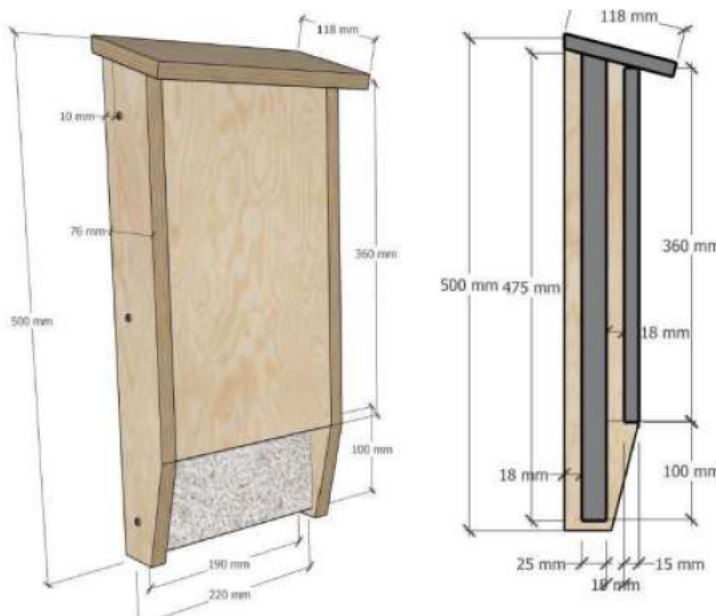
19 februari 2024 – Door de aanvrager ingediende aanvulling op bron "Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag Cazas Wonen 1233, 1234 en 1235 te Zegveld":

"Vleermuizen

- 20 houten vleermuiskasten
- 2 houtbeton vleermuiskasten, type A.
- 2 tijdelijke kraamkasten, [met minimale binnenmaat 64x67x1.8/2.0/2.2 cm]

De houtbeton vleermuiskasten en de kraamkasten worden geplaatst op complex 1232 van Cazas wonen, gelegen aan de Middenweg 29-33, binnen 50 meter van de originele kraamverblijfplaats."

De [20] tijdelijke kleine vleermuiskasten zijn gemaakt van Okoume FSC hout plaatmateriaal. In [figuur 4] zijn de formaten van de kasten weergegeven.

Figuur 4 Tijdelijke vleermuiskast

De tijdelijk alternatieve verblijfplaatsen worden voor 15 februari 2024 geplaatst. [De locaties zijn in figuur 1 weergegeven.]

4 december 2023– Door de aanvrager ingediende aanvulling op bron "Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag Cazas Wonen 1233, 1234 en 1235 te Zegveld":

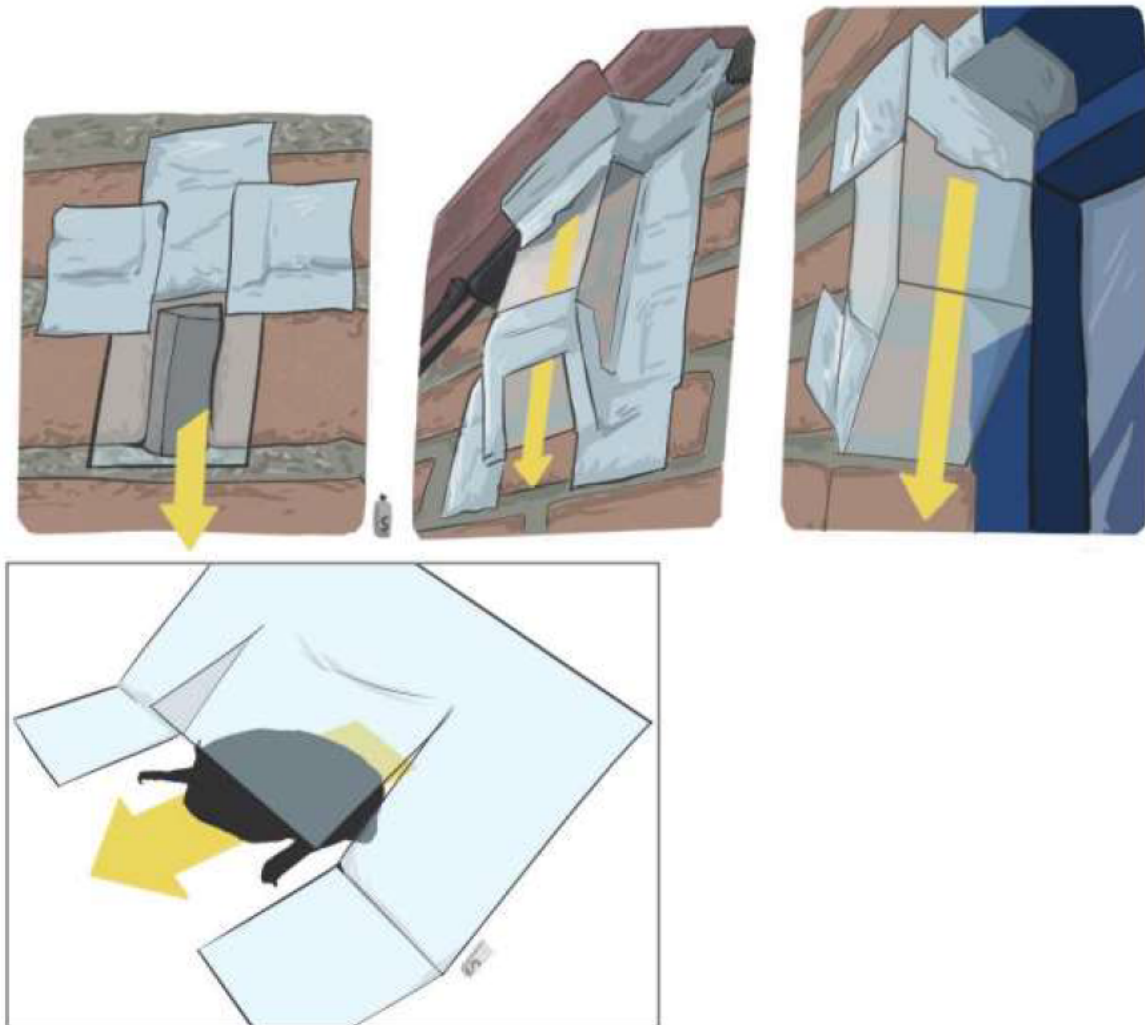
"De vleermuiskasten worden op minimaal 3 meter hoogte opgehangen."

Voorkomen van doden

Alle woningblokken die binnen deze aanvraag vallen, worden voorafgaande aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. Dit wordt gedaan door het plaatsen van 'exclusion flaps' [figuur 5] (...).

'Exclusion flaps' worden gebruikt om stootvoegen en andere invliegopeningen af te sluiten, op zo'n manier dat in het object aanwezige vliegmuizen er wel uit kunnen komen, maar er niet meer in. Doormiddel van stugge klapdeurtjes kan een dier er via de ruwe ondergrond makkelijk uit kruipen, maar niet meer terug in. De flaps of tunneltjes worden op maat gefabriceerd van 300 micron stug doorzichtig plastic en met montagekit bevestigd aan het object, ductape zorgt ervoor dat het geheel vast blijft zitten totdat de kit droogt.

De werking van dergelijke klepjes. Overige openingen worden met isolatiemateriaal dichtgemaakt.

Figuur 5 Exclusion flaps

Er wordt door een ecologisch deskundige gecontroleerd of het gebouw, na het plaatsen van de 'exclusion flaps', nog gebruikt wordt door vleermuizen. Deze controles worden bij voorkeur gedaan door in de ochtend bij het inzwermen te controleren of de exclusie functioneert en dieren buitensluit (twee uur voor zonsopgang). Wanneer dit niet mogelijk is, worden de controles uitgevoerd in de avond (twee uur na zonsondergang).

Wanneer blijkt dat er nog vleermuizen gebruik maken van de woningblokken, zal het hiervoor omschreven proces worden herhaald totdat het gebouw vrijgegeven kan worden van vleermuizen. Na vrijgave kunnen de werkzaamheden starten.

Gebruik van steigers

Tijdens de werkzaamheden en bij het bouwen van steigers, moet rekening worden gehouden met invliegopeningen van de vleermuisverblijfplaatsen die behouden blijven of zijn aangebracht. Het gaat hier specifiek om de stootvoegen, kantpannen en tijdelijke vleermuis kasten. Deze openingen mogen niet door de steigers worden afgedicht. In verband met het in-/uitvliegen van vleermuizen zullen de steigers op gerichte plaatsen niet worden voorzien van doeken/schermen – en zullen onder begeleiding van een ecooloog worden geplaatst om te verzekeren dat de in/uitvliegopeningen vrij zijn van obstakels.

Gewenningsperiodes

Bij het plaatsen van de alternatieve verblijfplaatsen dient er rekening te worden gehouden met de gewenningsperiodes zoals vermeld in de kennisdocumenten. Dit houdt in dat:

- Alternatieve zomerverblijfplaatsen voor <10 gewonde dwergvleermuizen 3 maanden voorafgaand aan de werkzaamheden geplaatst dienen te worden, waarbij alleen de actieve periode van de vleermuizen geldt (april-oktober).
- Alternatieve paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis 6 maanden voorafgaand aan het paarseizoen geplaatst dienen te worden (15 februari).
- Indien 1 alternatieve verblijfplaats zicht bevindt op de locatie van de huidige verblijfplaats is een gewenningsperiode niet nodig, maar indien mogelijk qua planning wel wenselijk.
- Voor ruige dwergvleermuis geldt een gewenningsperiode van 1 maand in de actieve periode (april-oktober) voor alle functies.

Permanente alternatieven (klein)

Er moeten minimaal 24 kleine verblijfplaatsen voor vleermuizen worden aangeboden. Hiervoor worden in metselstenen aangebracht. Het betreft hier 24 geschakelde inbouwstenen (...). Deze alternatieve verblijfplaatsen worden geplaatst in de volgende woningen (figuur [2]):

- Populierenlaan 2, 12, 14 en 24 (2 kasten per gevel);
- Eikenlaan 1 en 13 (2 kasten per gevel);
- Eikenlaan 5 en 7 (1 kast per gevel);
- Elzenlaan 2, 16, 18 en 32 (2 kasten per gevel);
- Elzenlaan 6 en 12 (1 kast per gevel).

De permanente mitigatie wordt tijdens uitvoer van de werkzaamheden geplaatst, de locaties zijn in figuur [2] weergegeven.

Alternatieve zomer- en paarverblijfplaatsen worden bij voorkeur zo dicht mogelijk, maar altijd binnen 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst en altijd binnen het leefgebied van de soort. De kasten moeten vrij aanvliegbaar zijn. Vermijd obstakels en lichtbronnen in de buurt van de kasten.

4 december 2023 – Door de aanvrager ingediende aanvulling op bron "Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag Cazas Wonen 1233, 1234 en 1235 te Zegveld":

"Kraamverblijfplaats

Besloten is om de locatie van de kraamverblijfplaats te behouden. De spouwmuur tussen de woningen van de Elzenlaan 10/12 waar de kraamverblijfplaats is aangetroffen wordt op in ieder geval de bovenste verdieping niet geïsoleerd waardoor het overtreden van verbodsbepalingen voorkomen wordt. Deze spouw staat niet in verbinding met spouwmuren van omliggende woningen."

Voor wat betreft de plaatsing van inmetSELstenen voor de zomer- en paarverblijfplaatsen:

19 februari 2024 – Door de aanvrager ingediende aanvulling op bron "Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag Cazas Wonen 1233, 1234 en 1235 te Zegveld":

"Voor vleermuizen worden inmetSELkasten geplaatst, bestaande uit meerlaags dubbele "kleine" kasten en vier meerlaags geschakelde kraamkasten bestaande uit 6 elementen."

bron: 11 januari 2024 – Door de aanvrager ingediende aanvulling op bron “Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag Cazas Wonen 1233, 1234 en 1235 te Zegveld”:

Verstoring van de functie kraamverblijfplaats kan volledig worden uitgesloten, er wordt namelijk buiten de kraamperiode gewerkt. Bij het isoleren van de woningen wordt de betreffende spouwmuur niet meegenomen. Doordat het betreffende muurdeel volledig afgesloten is van de omliggende spouwmuren hoeven er geen spouwlaten of andere oplossingen aangebracht te worden die directe verstoring veroorzaken.

Echter kan een dergelijke verblijfplaats ook buiten de kraamperiode gebruikt worden door één of enkele individuen en kortdurende verstoring door het aanbrengen van het nieuwe dakpakket met buitenisolatie en nieuwe dakpannen kan niet volledig uitgesloten worden. Het is nu niet bekend of er een open verbinding zal ontstaan aan de bovenzijde van de spouw bij de dakvervanging, dit is pas duidelijk bij uitvoer van de werkzaamheden. Indien er een open verbinding ontstaat kan deze direct afgesloten worden. Deze afsluiting betreft dan enkel de bovenzijde van de spouw en niet de stootvoegen, en is zeer tijdelijk van aard om extra verstoring te voorkomen (enkel tijdens uitvoer werkzaamheden bij de betreffende muur).

De verstoring zal daardoor zeer kort van aard zijn (maximaal enkele uren) en zal plaatsvinden in een periode waarin de vleermuizen nog actief zijn: start werkzaamheden 1 oktober, verwachte afronding werkzaamheden aan dit blok zal naar verwachting voor 1 november zijn. Door het aanbrengen van een groot aantal tijdelijke kasten in de omgeving zijn er in principe voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig. Ook blijkt uit andere onderzoeken uit de omgeving van het plangebied (o.a. SMP Woerden) dat er voldoende geschikte verblijfplaatsen in woningen in de omgeving aanwezig zijn (waaronder een tweede kraamverblijfplaats gewone dwergvleermuis binnen 200 meter bestaande uit 86 individuen).

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden zal er een extra controle uitgevoerd worden door de begeleidend ecooloog wanneer er gebruik wordt gemaakt van steigers op de locatie. In- en uitvliegopeningen dienen bij plaatsing van een steiger ten alle tijden vrij te zijn (dit wordt eveneens opgenomen in het EWP).

Hoewel er een groot aantal maatregelen uitgevoerd kunnen worden om de verstoring zo veel als mogelijk te voorkomen kunnen we gezien de aard van de werkzaamheden de verstoring niet 100% uitsluiten. Wel zijn we van mening dat, gezien bovenstaande, de effecten van deze verstoring nihil zullen zijn.”

Bijlage 3: Locatie plangebied

bron: "Vleermuis- en broedvogelonderzoek Cazas Wonen (GroenWest), 2022 Complex 1233 te Zegveld" van december 2022.

Tabel 1.1 | Overzicht onderzochte woningen

Locatie	Huisnummers	Aantal woningen
Populierenlaan	2 t/m 24 (even)	12
Totaal aantal woningen		12

Figuur 1.1 | Overzichtskartaal van de onderzochte woningen

bron: "Vleermuis- en broedvogelonderzoek Cazas Wonen (GroenWest), 2022 Complex 1234 te Zegveld" van november 2022.

Tabel 1.1 | Overzicht onderzochte woningen

Locatie	Huisnummers	Aantal woningen
Eikenlaan	1 t/m 13 (oneven)	7
Totaal aantal woningen		7

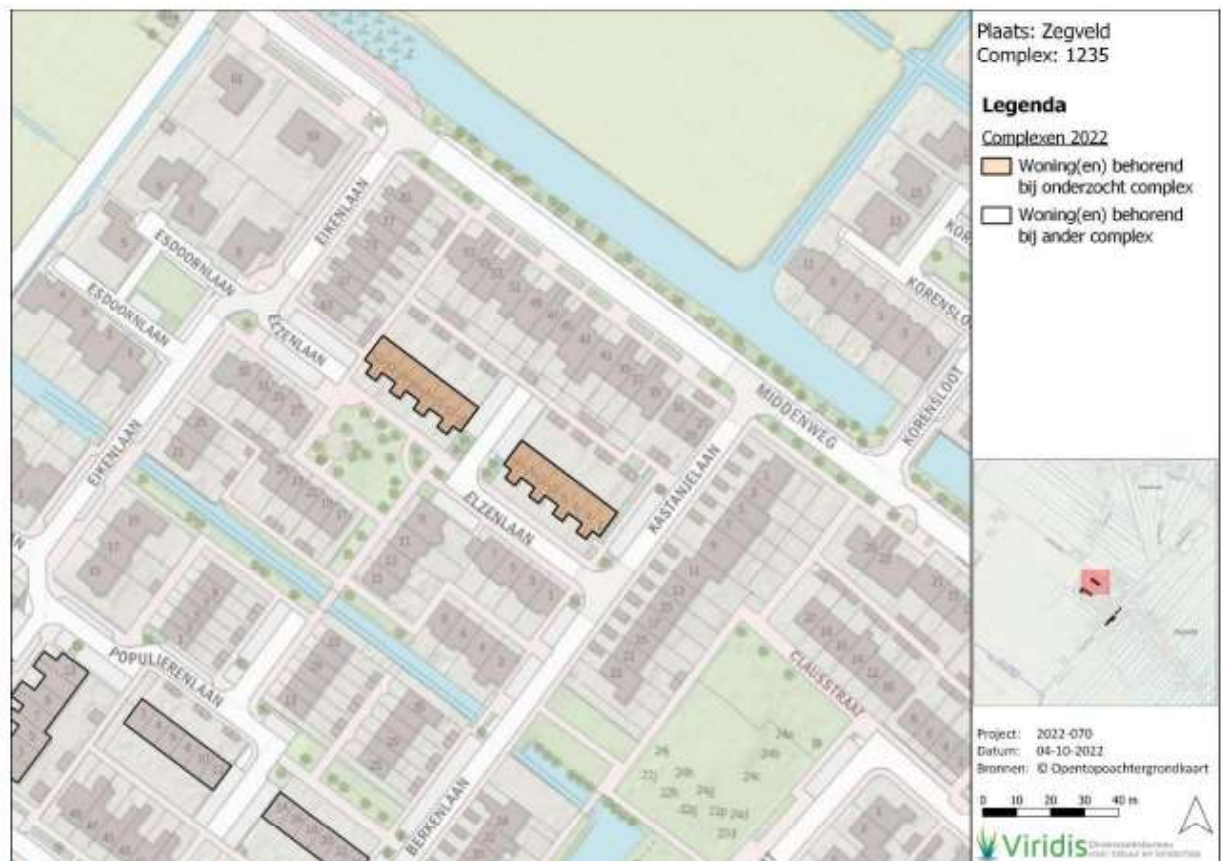

Figuur 1.1 | Overzichtkaart van de onderzochte woningen

bron: "Vleermuis- en broedvogelonderzoek Cazas Wonen (GroenWest), 2022 Complex 1235 te Zegveld" van november 2022.

Tabel 1.1 | Overzicht onderzochte woningen

Locatie	Huisnummers	Aantal woningen
Elzenlaan	2 t/m 32 even	16
Totaal aantal woningen		16

Figuur 1.1 | Overzichtskartaal van de onderzochte woningen

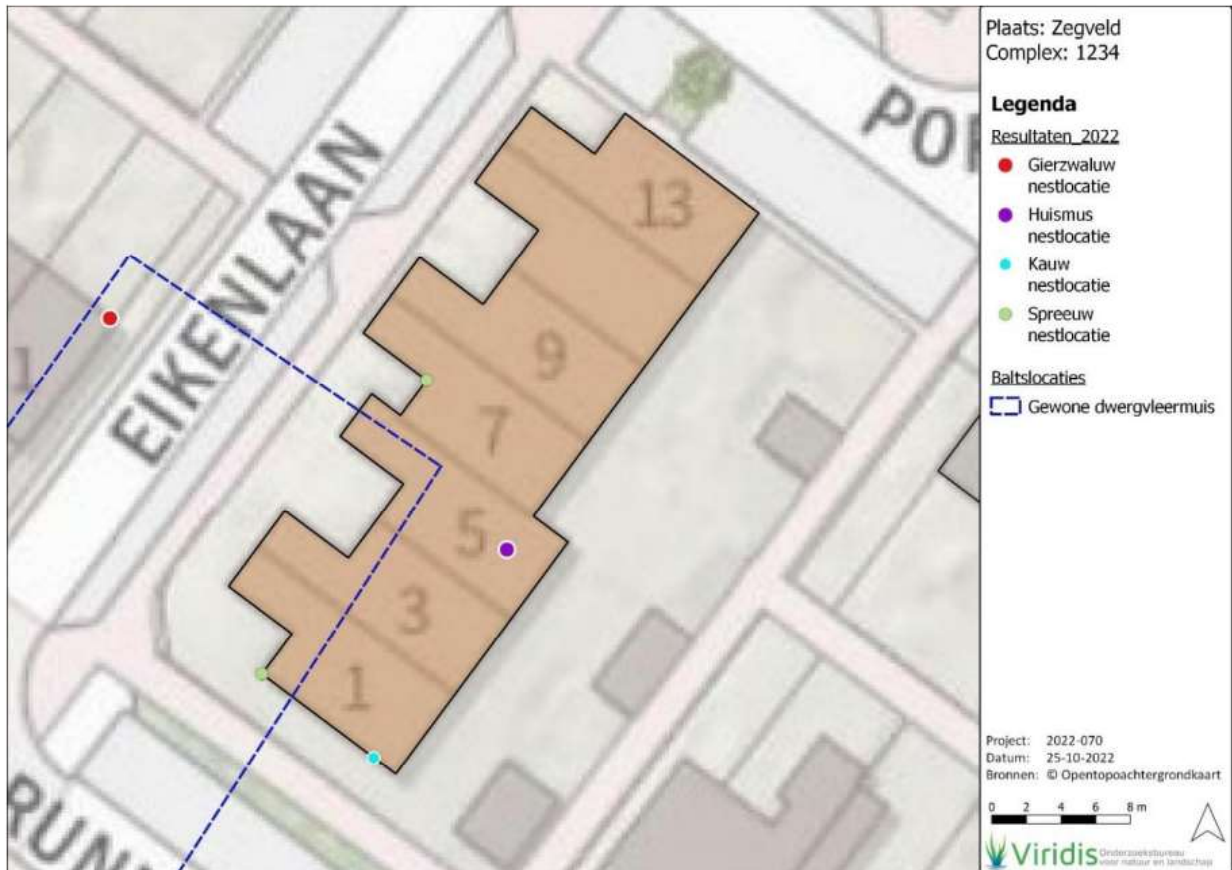
Bijlage 4: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen

bron: "Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag Cazas Wonen 1233, 1234 en 1235 te Zegveld " van 2 oktober 2023.

Complex 1233			
Straat en huisnummer	Soort	Type verblijfplaats	Locatie
Populierenlaan			
2	Ruige dwergvleermuis	Paarverblijfplaats	Kopse kant
4	Gewone dwergvleermuis	zomerverblijfplaats	Tussen nummer 4 en 6, links naast de regenpijp
12	Gierzwaluw	Nestplaats	Aan de voorkant, onder de dakgoot op de linkerhoek
14	Gierzwaluw	Nestplaats	Voorkant, op de hoek onder de dakgoot
16	Gierzwaluw	Nestplaats	Achterkant, links naast de regenpijp
14 t/m 24	Gewone dwergvleermuis	paarterritorium	Om het huizenblok heen
20	Huismus	Nestplaats	Achterkant, dakgoot t.h.v. het midden van de zonnepanelen
22	Huismus	Nestplaats	Achterkant, zonnepanelen en nok
24	Gierzwaluw	Nestplaats	Achterkant, op de hoek onder dakgoot
24	Gierzwaluw	Nestplaats	Voorkant, op de hoek onder de dakgoot

Complex 1234			
Straat en huisnummer	Soort	Type verblijfplaats	Locatie
Eikenlaan			
5	Huismus	Nestplaats	Achterkant, onder zonnepanelen boven het raam
1 t/m 5	Gewone dwergvleermuis	Paarterritorium	Over de voorkant van nummer 1t/m 5 heen, naar de prunuslaan 1,4 en 6

Complex 1235			
Straat en huisnummer	Soort	Type verblijfplaats	Locatie
Elzenlaan			
2	Huismus	Nestplaats	Voorkant dakgoot t.h.v het tweede zonnepaneel van links, boven de rechter stootvoeg
2	Huismus	Nestplaats	Achterkant dakgoot, t.h.v linker dakraam
4	Huismus	Nestplaats	Achterkant, dakgoot t.h.v dakraam
6	Huismus	Nestplaats	Voorkant, boven het grote raam, rechts
6	Huismus	Nestplaats	Achterkant, dakgoot, rechtsboven t.h.v dakraam
6	Huismus	Nestplaats	Achterzijde, op de grens bij nummer 6 en 8, dakgoot t.h.v middelste stootvoeg
8	Huismus	Nestplaats	Voorkant, onder de eerste pannenrij
8	Huismus	Nestplaats	Voorkant, dakgoot tussen dakraam en zonnepaneel
8	Huismus	Nestplaats	Achterkant, dakgoot t.h.v rechter dakraam
10	Huismus	Nestplaats	Achterkant dakgoot t.h.v linker dakraam
10	Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijfplaats (1 ind.)	Boven het raam onder de dakgoot
12	Gewone dwergvleermuis	Kraamverblijf (6 ind.)	Aan de achterkant, eerste stootvoeg links van het raam
12	Huismus	Nestplaats	Achterkant, dakraamhoek rechtsonder
12	Huismus	Nestplaats	Voorkant, dakgoot t.h.v linker raam
14	Huismus	Nestplaats	Voorkant, dakgoot t.h.v regenpijp
14	Huismus	Nestplaats	Voorkant, dakgoot t.h.v 2de zonnepaneel van rechts, rechter raam
14	Huismus	Nestplaats	Achterkant, dakgoot t.h.v rechter raam
14	Huismus	Nestplaats	Voorkant, dakgoot t.h.v linker zonnepaneel
14	Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijfplaats	Aan de achterkant, rechts van de regenpijp onder het dak
16	Huismus	Nestplaats	Achterkant, dakgoot boven de ramen
16	Huismus	Nestplaats	Voorkant, onder de eerste pannen rijen
16	Huismus	Nestplaats	Voorkant, dakgoot / kopse kant nok
20	Huismus	Nestplaats	Achterkant, dakgoot t.h.v ramen eerste verdieping
22	Huismus	Nestplaats	Voorkant dakraam t.h.v rechter hoek dakraam
24	Huismus	Nestplaats	In de nok
28	Huismus	Nestplaats	Achterkant, dakgoot t.h.v dakraam linker raam, eerste verdieping
28	Huismus	Nestplaats	Voorkant, dakgoot meest rechter hoek
30	Huismus	Nestplaats	Voorkant dakgoot t.h.v tweede zonnepanelen van links
32	Spreeuw	Nestplaats	Voorkant, kopse kant, dakgoothoek

